

ÖĞRETİCİ METİNLER

DENEME

“Deneme, ben’in ülkesidir.”

Bu tür ,16. yy’da Fransız yazarı Montaigne tarafından geliştirilmiştir. Türk edebiyatında ise Tanzimat sonrasında özellikle de Servet-i Fünûn döneminde karşımıza çıkar. Ancak asıl gelişmesini Cumhuriyet döneminde gerçekleştirebilir.

SUUT KEMAL YETKİN(1903-1980)

Yazın yaşamına Suut Saffet takma adıyla şiir ve mensur şiirler yazarak başladı. Estetik, sanat, felsefe, resim konularındaki yapıtlarının yanı sıra, **deneme** türünde yapıtlar vermiştir. Edebiyatın türlü konuları üzerinde özlü düşüncelerini kaleme alan deneme türünün en başarılı temsilcilerinden olmuştur. 1959-1963 yılları arasında Ankara Üniversitesi Rektörlüğünde bulunmuştur. **Eserleri:** Estetik ve Ana Sorunları, Edebiyat Konuşmaları, **Günlerin Götürdüğü**, Düşün Payı, Yokuşa Doğru, Edebiyat Akımları, Şiir Üzerine Düşünceler, Denemeler, Büyük Tedirginler , Estetik, Sanat Felsefesi , Sanat Meseleleri , Büyük Ressamlar, İslâm Mimarisi, Türk Mimarisi , Estetik Doktrinler.

SABAHATTİN EYÜBOĞLU(1908-1973)

Kendi **denemeleri** ve ünlü Montaigne ve Ömer Hayyam **çevirilerinin** yanı sıra Vedat Günyol ile birlikte Jean-Paul Sartre ve daha birçok ünlü yazardan çeviriler yaptılar. 1955'te Mahzar Şevket İpşiroğlu ile birlikte başlattığı Anadolu uygarlığının kaynaklarına yönelik belgesel film çalışmalarını Macit Gökberk ve Aziz Albek'le sürdürdü. Bu çalışmalarının ilki Hittit Güneşi 1956 Berlin Film Festivali'nde ikinci oldu ve "Gümüş Ayı" ödülünü kazandı.

Deneme - inceleme: Avrupa Resminde Gerçeklik Duygusu, Fatih Albümüne Bakış , **Mavi ve Kara**, Yunus Emre'ye Selam, Sanat Üzerine Denemeler , Pir Sultan Abdal, Köy Enstitüleri Üzerine

CEMİL MERİÇ(1916-1987)

Türk yazar ve düşünür. Gerçek ismi Hüseyin Cemil'dir. **Makale ve araştırmalarıyla** tanındı. Balzac, Victor Hugo vb. **çevirilerinin** yanı sıra inceleme kitapları da yayımladı. **Fildişi Kuleden başlığıyla denemeleri** Hisar dergisinde yer aldı. **Doğu ve Batı** kültürlerini yorumlayıcı bir birleşime varmayı amaçlayan yazılarının ya sıra çeviriler de yayımladı.

Eserleri: **Bu Ülke, Mağaradakiler, Işık Doğudan Gelir**, Rumuz-ul edeb, **Umrandan Uygarlığa, Kırk Ambar**, Bir Dünyanın Eşiğinde.

NURULLAH ATAÇ (21 Ağustos 1898 - 17 Mayıs 1957).

•Türk **eleştirmen, denemeci, yazar, şair.**

•Fransızca öğretmenliği ve **çevirmenlik** yaptı. 1945'den sonra Cumhurbaşkanlığı çevirmeni olarak görev yaptı.

•İlk şiirleri Dergâh'ta yayımlandı.

•Fransız, Latin ve Rus klasiklerinden çeviriler yaptı.

•Gazete ve dergilerde eleştiri ve deneme türünde yazılar yazdı.

•Eleştiri yazılarıyla Türk yazınında **izlenimci eleştirinin** ilk örneklerini verdi.

•Ataç yazı yaşamına tiyatro eleştirisi ile başlamıştır

•**Dilde yalınlaşma ve özleştirme** devriminin savunucularındandır. Türkçedeki yabancı sözcükleri kullanmamış, dille düşünce arasında dolaysız bir ilişki olduğunu, somut düşünme geleneğinin doğabilmesi için kavramların saydam, hangi kökten geldiklerinin anlaşılır olması gerektiğini vurgulamıştır. Bu yol da, Ataç'a göre, Latince, Grekçe, Farsça, İngilizce, Arapça gibi yabancı dillerin eğitimini zorunlu kılmak başarılamayacağına göre, bunlardan alınan sözcüklerin Türkçeleştirilmesinden geçer.

•Bazı yazılarında arı Türkçe kullandığı için anlaşılmaz olarak eleştirilmiştir. Onu eleştirenler arasında Attilâ İlhan, Halit Fahri Ozansoy gibi isimler vardır.[

•Divan Edebiyatı geleneğini iyi bildiği anlaşılır, kişisel olarak zevk aldığı da belirtir, fakat zamanını doldurmuş bir yazın olduğu görüşündedir.

•Yazı diliyle konuşma dili arasındaki uçurumu kapatma çabasının bir parçası olarak özgün Türkçeyi ve **devrik tümceyi** kullanmasıyla döneminin yazarlarını da, daha sonraki kuşakları da etkilemiştir.

Yapıtları: **Karalama Defteri-Sözden Söze**, **Ararken-Diyelim**, **Okuruma Mektuplar**, **Günce** , **Prospero ile Caliban** , Söyleşiler (1962), Dergilerde (1980), **Günlerin Getirdiği** (1946)

Ahmet Haşim: Bize Göre, Gurebahane-i Laklakan

Cemal Süreya: Şapkam Dolu Çiçekle

Oktay Akbal: Önce Şiir Vardı

İsmet Özel: Şiir Okuma Kılavuzu

Vedat Günyol: Dile Gelseler, Denemeler Eleştiriler

Sezai Karakoç: Edebiyat Yazıları

Hilmi Yavuz: Denemeler Karşı Denemeler, Yazın Üzerine ;

Fethi Naci: insan Tükenmez, Edebiyat Yazıları

Nermi Uygur: İnsan Açısından Edebiyat

Melih Cevdet Anday: Yiten Söz

Mehmet Kaplan: Kültür ve Dil

Nihad Sami Banarlı: Türkçenin Sırları

Nurettin Topçu: Kültür ve Medeniyet

Beşir Ayvazoğlu: Şehir Fotoğrafları

Doğan Cüceloğlu: İnsan insana

Duygu Asena: Kadının Adı Yok

Salah Birsal: Kendimle Konuşmalar , Salah Bey Tarihi, 1001 Gece Denemeleri, Kurutulmuş Felsefe Bahçesi

Enis Batur: Alternatif Aydınlar , Saatsiz Maarif Takvimi

Ahmet Hamdi Tanpınar: Beş Şehir, Yaşadığım Gibi

Ferit edgü: Ders Notları, Yazmak Eylemi

Nihat Sami Banarlı: Türkçenin Sırları,

Azra Erhat: Sevgi Yönetimi

MAKALE

Şinasi: Tercüman-ı Ahval Mukaddimesi

Namık Kemal: Mes Prizon Muahazenamesi, Renan Müdafaaanesi

Ziya Gökalp: Türkleşmek İslamlaşmak Muasırlaşmak

Cenap Şehabettin: Evrak-ı Eyyam, Nesr-i Sulh, Nesr-i Harp

Yahya Kemal Beyatlı: Aziz İstanbul, Eğil Dağlar(makale-sohbet)
Hasan Ali Yücel: Pazartesi Konuşmaları, İyi insan iyi vatandaş
Mehmet Kaplan: Büyük Türkiye Rüyası, Kültür ve Dil, Nesillerin Ruhü
Ahmet Hamdi Tanpınar: Edebiyat Üzerine Makaleler

GEZİ YAZISI

Gezi türünün ilk önemli eserlerini verenlerin başında Venedikli ünlü gezgin **Marco Polo** ile yine ünlü Arap gezgini **İbn-i Batuta** vardır. Türkçe yazılan ilk gezi kitabı, tanınmış denizcilerimizden **Seydi Ali Reis'in Miratül-Memalik** adlı eseridir. **Kâtip Çelebi'nin Cihannüma** adlı eseri gezi özelliği taşır, Edebiyatımızda gezi türünde ilk büyük ve önemli eserin yazarı **Evliya Çelebi'dir**.

Yirmisekiz Çelebi Mehmet Efendi: Fransa Sefaretnamesi
Ahmet Mithat Efendi: Avrupa'da Bir Cevelan
Ali bey(Direktör): Seyahat Jurnali
Ahmet İhsan Tokgöz: Avrupa'da Ne Gördüm
Cenap Şehabettin: Hac Yolunda, Avrupa mektupları, Suriye Mektupları
Ahmet Haşim: Frankfurt Seyahatnamesi
Ahmet Rasim: Romanya Mektupları
Azra Erhat: Mavi Yolculuk, Mavi Anadolu
Bedri Rahmi Eyüboğlu: Canım Anadolu, Tezek
Bedii Faik: Sam Amca'nın Evinde

Haldun Taner: Düşsem Yolllara Yollara
Falih Rıfki Atay: Denizaşırı, Taymis Kıyıları, Bizim Akdeniz, Tuna Kıyıları, Gezerek Gördüklerim, Yeni Rusya, Yolcu Defteri, Hind,
Reşat Nuri Güntekin: Anadolu Notları (2013 LYS)
İsmail Habip Sevik: Tuna'dan Batı'ya
Yusuf Ziya Ortaç: Göz ucuyla Avrupa
Attila İlhan: Abbas Yolcu
Mina Urgan: Bir Dinozorun Gezileri
Buket Uzuner: Yolda, Bir Siyah Saçlı Kadının Gezi Notları, Şehir Romantiğinin Günlüğü, New York Seyir Defteri

ANI(hatıra)

Batıda en çok yaygın bir tür olup ilk örneğini eski Yunan sanatçısı Ksenophon'un "**Anabasis**" adlı eseriyle vermiştir. Alman filozofu Eflatun'un birçok eseri bu türdendir. 18. yüzyılda J. J. Rousseau'nun "İtiraflar", Goethe'nin "Şiir ve Gerçek" Andre Gide'nin "Jurnaller" "bu alanda önemli eserlerdir.

Babür Şah: Babürname,
Ebul Gazi Bahadır Han: Şecere-i Türk,
Akif Paşa: **Tabsıra**,
Ziya Paşa: **Defter-i Amel**,
Ahmet Mithat Efendi: Menfa,
Muallim Naci: **Ömer'in Çocukluğu**,
Ahmet Rasim: **Eşkal-i Zaman, Falaka**
Halit Ziya Uşaklıgil: **Kırk Yıl, Saray ve Ötesi, Bir Acı Hikaye**
H.Cahit Yalçın: **Edebi Hatıralar**
Yakup Kadri: **Zoraki Diplomat, Vatan Yolunda , Gençlik ve Edebiyat Hatıralarım, Politikada 45 Yıl, Anamın Kitabı**
Falih Rıfki Atay : **Zeytindağı, Çankaya**
Halide Edip . **Türk'ün Ateşle İmtihani, Mor salkımlı ev**

Yahya Kemal: "**Çocukluğum, Gençliğim, Siyasi ve Edebi Hatıralarım**",
Yusuf Ziya Ortaç : **Porteler, Bizim Yokuş**
Salah Bırsel : **Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu**
Halikarnas Balıkcısı : **Mavi Sürgün**
Oktay Rıfat : **Şair Dostlarım**
Mina Urgan: **Bir Dinozorun Anıları**
Abdülhak Şinasi Hisar: **Geçmiş Zaman Köşkleri, İstanbul ve Piyer Loti, Boğaziçi Yalıları, Boğaziçi Mehtapları,**
Aziz Nesin: **Bir Sürgünün Anıları**
Sevgi Soysal: **Yıldırım Bölge Kadınlar Koşuşu**
Ahmet İhsan Tokgöz: **Matbuat Hatıralarım**
Şevket Süreyya Aydemir: **Toprak Uyanırsa**
Orhan kemal: **Nazım Hikmet'le Üç Buçuk Yıl**
Rıfat Ilgaz: **Kırk Yıl Önce Kırk Yıl Sonra**
İsmail Habip sevik: **O zamanlar**

FIKRA:

Ahmet Rasim: Şehir Mektupları, Gülüp ağladıklarım
Ahmet Haşim: Bize Göre
Refik Halit Karay: Bir Avuç Saçma,
Orhan Seyfi Orhon: Kulaktan Kulağa

Aziz Nesin: Az Gittik Uz Gittik
Yusuf Ziya Ortaç: Beşik, Sarı Çizmeli Mehmet Ağa
Falih Rıfki Atay: Eski Saat, Pazar Konuşmaları

ABDÜLBAKİ GÖLPINARLI(1900-1982)

Asıl adı Mustafa İzzet Bâkî olan edebiyat tarihçisi ve çevirmendir. Adını 1931’de yayımladığı **Melâmilik ve Melâmiler** adlı yapıtıyla duyurdu. İslam Ansiklopedisi ile Türk Ansiklopedisi’nin çeşitli maddelerini yazdı. Divan edebiyatını eleştirel bir yaklaşımla değerlendirdiği Divan Edebiyatı Beyanındadır (1945) adlı kitabıyla büyük tartışmalara yol açtı.

Eserleri: Yunus Emre Divanı, Fuzuli Divanı, Nedim Divanı, Mevlâna Celeleddin, Mevlânadan Sonra Mevlevilik , Rumeli’de Yürükler, Tatarlar ve Evlad-ı Fatihan, Menâkıb-ı Hacı Bektaş-ı Veli, Alevi Bektaşî Nefesleri , 100 Soruda Türkiye’de Mezhepler ve Tarikatlar, 100 Soruda Tasavvuf, Simavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin , Hurufilik Metinleri Kataloğu, Hayyam ve Rubailerı, arıh Boyunca İslam Mezhepleri ve Şiilik, Tasavvuftan Dilimize Geçen Deyimler ve Atasözleri, Kur’an-ı Kerîm ve Meali

EFLATUN CEM GÜNEY(1896-1981)

Halk şairlerimiz üzerine geniş incelemeler yaptı. Hikaye, masal ve efsanelerini, yapı ve havalarını bozmadan, bir edebi eser düzeyine çıkarmaya çalıştı. Masalcı Baba olarak tanındı.

Masal: Nar Tanesi, Açıl Sofram Açıl, Ağlayan Nar ile Gülen Ayva, Sabır taşı, Az Gittim, Uz Gittim, Onlar ermiş Muradına

Halk Öyküleri: Dertli Kaval, Dede Korkut Masalları

İnceleme-Araştırma: Folklor ve Eğitim, Dağarcık, Kulağımıza Küpe Olsun, Milli Kurtuluş ve Yeniden Doğuş

MEHMET KAPLAN(1915-1986)

Sanat dünyamızda denemeleri, Tanzimat sonrası ve bugünkü edebiyatımızın çeşitli şahıs ve konuları üzerine yaptığı inceleme ve eleştirileriyle tanındı.

Eserleri: Tip tahlilleri, Türk Edebiyatı Üzerine Araştırmalar, Türk Milletinin Kültürel Değerleri, Şiir Tahlilleri, Hikaye tahlilleri, Nesillerin Ruhı, Büyük Türkiye Rüyası. **Kültür ve Dil**

FALİH RIFKI ATAY(1894-1971)

Fıkra ve makaleleri; anı, gezi, sohbet türlerindeki özlü yazılarıyla tanındı. Kalemini gerilikle savaş, Atatürk devrimlerini koruma gibi toplumsal ve güncel konularda kullanarak fikir ve siyaset hayatımıza, Batılılaşma çabalarımıza yön verdi.

Anı: Batış Yılları, Zeytindağı, Ateş ve Güneş, Çankaya, Atatürk’ün Bana Anlattıkları, Atatürk’ün hatıraları, Atatürk Ne idi?

Gezi: Deniz Aşırı, Yeni Rusya, Bizim Akdeniz, Taymis kıyıları, Yolcu Defteri, Hind, Tuna Kıyıları, Gezerek Gördüklerim, Kaybolmuş Makedonya

Fıkra: Çile, İnanç, Kurtuluş, eski Saat, Niçin Kurtulmamak, Pazar Konuşmaları

İnceleme: Başveren İnkılapçı, Atatürkçülük Nedir?

RUŞEN EŞREF ÜNAYDIN(1982-1959)

Yazarlığa çeviri ile başlayan Ruşen Eşref, mülakat, mensur şiir ve anı türlerindeki eserleriyle tanındı. 1914-1918 yıllarında yaptığı “Edebi ziyaret ve mülakatlar”dan meydana gelen **Diyorlar ki** kitabı, sanatçılarla konuşmalar türünün ilk ve ünlü eseridir.

Röportaj: Diyorlar ki

Anı: Geçmiş Günler, Atatürk’ü Özleyiş, Boğaziçi Yakından, istiklal Yolunda

Mensur Şiir: Damla Damla

BERNA MORAN: Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış, Edebiyat Kuramları ve Eleştiri

M.FUAD KÖPRÜLÜ(1890-1966)

*Tarihçi, edebiyat araştırmacısı ve siyaset adamıdır.

*1909’da Fecr-i Ati topluluğuna katıldı.

*Ziya Gökalp çevresine girdikten sonra Milli Edebiyat akımını benimsedi; Türk tarihinin ilk dönemlerine kadar indi, ilk Türk topluluklarının tarih ve edebiyatlarını inceledi.

*Türk Edebiyatı ve Türk Halk Edebiyatı araştırmalarına önem veren yazar, 1500’ü aşkın makale bırakmıştır.

Eserleri: **Türk Edebiyatı’nda İlk Mutasavvıflar**, Osmanlı İmparatorluğu’nun Kuruluşu, Nasrettin Hoca, Türk Edebiyatı Tarihi, Türk Saz Şairleri Antolojisi,...

ŞEVKET RADO (1913-1988)

Edebiyatımızda radyo sohbetleriyle tanınmıştır.

Hayat dergisinde her hafta sohbet köşesinde yazılarını yazmıştır.

Ayrıca çeşitli eğitici yayınlar, sözcükler, çocuk kitapları ortaya koymuştur.

Eserler: Şiir: Kördüğüm ve Ötekiler

Sohbet: **Eşref Saat**, Ümit Dünyası, Hayat Böyledir, Aile Sohbetleri, İnsan Severse Yaşar, Saadet Yolu

NİHAT SAMİ BANARLI(1907-1974)

Edebiyat tarihçisi, yazar, şair ve edebiyat öğretmenidir.

Eserleri: **Türkçe’nin Sırları**, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, Metinlerle Türk edebiyatı, Şiir ve Edebiyat Sohbetleri, İstanbul’a Dair,

SABİHA SERTEL: (1895 – 2 Eylül 1968)

Gazeteciliği meslek olarak benimsemiş ilk Türk kadın yazardır. Türk basın tarihinde önemli bir isim olan Zekeriya Sertel’in eşidir.

Gazeteciliğe eşiyle birlikte **Büyük Mecma** adlı haftalık dergiyi çıkararak başladı. 1924- 1931 yılları arasında eşiyle beraber **Resimli Ay** dergisini çıkardı. Makalelerinde işçi sınıfının haklarını savundu, sosyal ve politik düzeni eleştiren yazılar yazdı.

ASIM BEZİRCİ: (1927 – 1993)

Türk inceleme yazarı, eleştirmen ve çevirmen. Çok Kapılı Oda (1961), Günlerin Götürdüğü Getirdiği, Okudukça (1967) İkinci Yeni Olayı (1974)...

AHMET KÖKLÜGİLLER (d. 1936-...)

Çeşitli il ve ilçelerde ortaokul öğretmenliği yaptı. Okullar için birçok yardımcı ve kaynak kitap hazırladı. "Açıklamalarıyla Atasözlerimiz" (1979), "Atatürk İlkeleri" (1981) ve "Çocuklara Fıkralar" (1981) yapıtları arasında sayılabilir.

HAMDULLAH SUPHİ TANRIÖVER (1885-1966)

Türk edebiyatçı, yazar, öğretmen, milletvekili, siyasetçi. Kurtuluş Savaşı ve cumhuriyetin ilk yıllarında TBMM'de yaptığı konuşmaları nedeniyle "Milli Hatip" ve "Cumhuriyet Hatibi" olarak tanınan bir siyaset adamı ve yazardır. Ayrıca İstiklâl Marşı'nı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde okuyan ilk kişidir. Önce Fecr-i Âti Hareketi içinde, daha sonra Milli Edebiyat toplulukları içinde yer aldı. Konuşmaları "**Dağ Yolu**" (1928-1931), yazıları da "**Günebakan**" (1929) isimli kitaplarda toplandı.

REŞAT NURİ GÜNTEKİN (25 Kasım 1889 -7 Aralık 1956)

Çalıkuşu, Yeşil Gece ve **Anadolu Notları** gibi eserlere imza atmış roman, öykü ve oyun yazarıdır. Müfettişlik görevi ile Anadolu'da gezdiği için Anadolu insanını yakından tanımıştır. Eserlerinde Anadolu'daki yaşamı ve toplumsal sorunları ele almış; insanı insan-çevre ilişkisi içinde yansıtmıştır.

PEYAMİ SAFA (1899 – 1961)

Server Bedi takma ismini de kullanan yazar romanlarının yanı sıra, fikrî eserleri, polemikleri, köşe yazarlığı ve gazeteciliği ile de tanınır. Servet-i Fünun dönemi şairlerinden İsmail Safa'nın oğludur. Ağabeyi İlhami Safa'nın isteğine uyararak öğretmenlikten ayrılmaya ve birlikte çıkardıkları "20. Asır" adlı akşam gazetesinde "Asrın Hikâyeleri" başlığı altında yazdığı öykülerle gazetecilik yaşamına başlamıştır.

İnceleme – Deneme: Türk İnkılabına Bakışlar (1938), Büyük Avrupa Anketi, Felsefî Buhran, Millet ve İnsan, Mahutlar, Mistisizm, Nasyonalizm, Sosyalizm, Doğu-Batı Sentezi, Sanat-Edebiyat-Tenkid, Osmanlıca-Türkçe-Uydurmaca, Sosyalizm-Marksizim-Komünizm, Din-İnkılâp-İrtica, Kadın-Aşk-Aile, Yazarlar-Sanatçılar-Meşhurlar, Eğitim-Gençlik-Üniversite, 20. Asır-Avrupa ve Biz.

FETHİ NACİ (1927-2008)

Asıl adı İsmail Naci Kalpakçıoğlu. 1965'te Gerçek Yayınevi'ni kurdu. Yayınevinde başlatılan "Yüz Soruda" dizisi büyük ilgi gördü. 1940 yılından itibaren çeşitli dergilerde, şiir ve öyküleri yayımlandı. Fethi Naci adını 1953'ten sonra yazdığı eleştirilerde kullanmaya başladı. Türk edebiyatına özellikle eleştirileriyle büyük katkılarda bulundu.

Eserleri: **İnsan Tükenmez Kalem** (1956), **Gerçek Saygısı** (1959), Az gelişmiş Ülkeler ve Sosyalizm (1965), Emperyalizm Ya Da Pijama Giymiş Eşek Nedir? (1965), Az gelişmiş Ülkelerde Askeri Darbeler ve Demokrasi (1966), Kompradorsuz Türkiye (1967), 100 Soruda Atatürk'ün Temel Görüşleri (1968), **On Türk Romanı** (1971), Edebiyat Yazıları (1976), **100 Soruda Türkiye'de Roman ve Toplumsal Değişme** (1981), **Eleştiri Günlüğü** (1986), Bir Hikâyeci: Sait Faik-Bir Romancı: Yaşar Kemal (1990), Gücünü Yitiren Edebiyat (1990), Roman ve Yaşam (1992), Eleştiride 40 Yıl (1994), 40 Yılda 40 Roman (1994), Reşat Nuri'nin Romancılığı (1995), 50 Türk Romanı (1997), Şiir Yazıları (1997), 60 Türk Romanı (1998), Kiskanmak (1998), Sait Faik'in Hikâyeciliği (1998), Yaşar Kemal'in Romancılığı (1998), **Yüzyılın 100 Türk Romanı** (1999), Dönüp Baktığımda (1999), Anılar kitabı (1999)

PERTEV NAİLİ BORATAV (asıl adı Mustafa Pertev, 1907- 1998)

Türk halkbilimcisi, halk edebiyatı ve folklor araştırmacısı. Türk halk edebiyatı araştırmaları öncüsü Pertev Naili Boratav 2000 masal, 40 halk hikâyesi, çocuk oyunları, türküler, tiyatrolar, şarkılar, fıkralar, şiirlerden meydana gelen zengin bir arşiv kurdu. Pertev Naili Boratav, Türk kültürünün kaynakları arasında en başta halk edebiyatının geldiğine inanıyordu. Anadolu halk kültürü araştırmalarına, aşık geleneğine yöneldi.

Eserleri: **Gökoğlu Destanı, Folklor ve Edebiyat I**, Bey Böyrek Hikayesine Ait Metinler, Halk Edebiyatı Dersleri, İzahlı Halk Şiiri Antolojisi, Folklor ve Edebiyat II, Halk Hikayeleri ve Halk Hikayeciliği, **Zaman Zaman İçinde**, Le Tekerleme, **Az Gittik Uz Gittik**, 100 Soruda Türk Folkloru, Nasreddin Hoca, 100 Soruda Türk Folkloru,

İSMAİL HABİP SEVÜK (1892 – 1954)

Türk yazar, edebiyat tarihçisi, gazeteci, siyasetçi. Kurtuluş Savaşı boyunca Anadolu'da çıkarılan çeşitli gazetelerde Milli Mücadeleyi destekleyen yazılar kaleme aldı. Cumhuriyet döneminin ilk edebiyat tarihi kitabı olan "**Türk Teceddüt Edebiyatı Tarihi**" adlı eserin yazarıdır. Yazar "**Tuna'dan Batı'ya**" (1935) ve "**Yurttan Yazılar**" (1943) kitapları ile gezi türünde güzel örnekler verdi. Atatürk'le ilgili anılarını "**O Zamanlar**" (1936), Atatürk'ün kişiliğini ve devrimlerini değerlendiren yazılarını da "Atatürk için" (1939) adlı eserlerinde topladı. Batı kültür ve sanatını oluşturan şair ve yazarların yaşamlarını ve sanatlarını, "**Avrupa Edebiyatı ve Biz**" adlı iki ciltlik eserinde Türk edebiyatı ile kıyaslayarak anlattı.

SALAH BİRSEL (1919-1999)

Şiirde zekanın önemine inanmıştır. 1956'dan sonra Birinci Yeni şiirinden tamamen uzaklaştı. Kendine ait bağımsız bir şiir anlayışı geliştirdi. Konuları alaya alır gibi görünerek şiirin düşündürücü yanını güçlendirmiştir. Nesirlerinde de mizah dikkati çekmektedir.

Denemeleri: **1001 Gece Denemeleri** adı altında yayınlanan denemeleri: (Kurutulmuş Felsefe Bahçesi, Yapıştırma Bıyık, Paf ve Puf, Şiir ve Cinayet, Halley Kimi Kurtarıcı, Amerikalı Tolstoy, Bir Zavallı Sarı At, Şişedeki Zenci, Asansör, Kediler, Hafiyeler Önde Gider); **Salâh Bey Tarihi** adı altında yayınlanan denemeleri: (Kahveler Kitabı, Ah Beyoğlu Vah Beyoğlu, Boğaziçi Şingir Mıngır, Sergüzeşt-i Nono Bey ve Elmas Boğaziçi, İstanbul-Paris

Günlükleri: Kuşları Örtünmek, Hacivat Günlüğü, Yaşlılık Günlüğü, Aynalar Günlüğü, Bay Sessizlik, Nezleli Karga, Yalnızlığın Fırınlanmış Kokusu, Yanlış Parmak, Papağanname.

Roman: Dört Köşeli Üçgen (1961)

Şiir : Dünya İşleri (1947), Hacivat'ın Karısı (1955), Ases (1960), Kikirikname (1961), Haydar Haydar (1972), Köçekçeler (Bütün Şiirleri), Varduman, İnce Donanma, Yalelli, Rumba da Rumba, Charleston, Baş ve Ayak, Sevdim Seni Ey İnsan, Nardenk.

FALİH RIFKI ATAY (1894-1971)

Gezi yazılarını ve anılarını topladığı kitaplarıyla Cumhuriyet döneminde bu türlerin ilk özgün örneklerini verdi.

Anı: Ateş ve Güneş (Suriye ve Filistin savaş anıları, 1918), **Zeytindağı** (1932), Mustafa Kemal'in Mütareke Defteri (1955), Mustafa Kemal'in Ağzından Vahdettin (1955), **Çankaya** (1961), Batış Yılları (1963), Kurtuluş (1966) Atatürk Ne İdi? (1968)

Gezi: **Faşist Roma, Kemalist Tiran, Kaybolmuş Makedonya, Deniz Aşırı, Yeni Rusya, Moskova-Roma, Bizim Akdeniz, Taymis Kıyıları, Tuna Kıyıları**, Hind, Yolcu Defteri, **Gezerek Gördüklerim** (1970)

Fıkra: Eski Saat (1933), Niçin Kurtulmamak, Çile, İnanç, Pazar Konuşmaları (1966)

İnceleme: Başveren İnkılapçı (Ali Suavi Üzerine), Atatürkçülük Nedir, Londra Konferansı Mektupları, Türk Kanadı, Kanat Vuruşu

Monografi: Babamız Atatürk (çocuklar için)

ŞEVKET SÜREYYA AYDEMİR(1897-1976)

Kadro dergisinin kurucularından ve Kadro Hareketi'nin önderlerindedir. Türk tarihinde önemli rol oynayan kişilikleri inceleyen eserleri ile ünlenmiştir. Kendi yaşamını anlattığı **Suyu Arayan Adam**(1959), Atatürk ve İnönü dönemlerini incelediği üçer ciltlik **Tek Adam** (1963-65) ve **İkinci Adam** (1966-68) adlı kitapları en ünlü eserleridir. **Toprak Uyanırsa** adlı romanı ise tanınan diğer bir eseridir. Bu romanında; bir aydın eşliğinde kalkınan köyün hikâyesini anlatmıştır.